

## EDUKACJA UCZNIÓW CUDZOZIEMSKICH

### Zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2000-2022 opracowane w oparciu o zbiory Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN „WOM” w Częstochowie i jej filii

#### Książki

1. Kształcenie uczniów cudzoziemców i powracających z zagranicy : nowe przepisy, praktyczne wskazówki, wzory dokumentów / [autor Marzenna Czarnocka]. - Warszawa : Oświata Grupa Wydawnicza - Wydaw. Wiedza i Praktyka, cop. 2017
2. Uchodźczynie i uchodźcy : podręcznik dla kadry pedagogicznej / [aut. i red. scenariuszy zajęć Magdalena Dzikowska, Ewa Jupowiecka, Mona Saifi-Belghoul ; aut. tekstów Anna Książczak, Beata Szczepaniak-Jaworska, Łucja Łopatka, Katarzyna Pawlik]. - Wrocław : Nomada Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego, [2016]
3. Uczniowie z różnych kultur w szkole / Ministerstwo Edukacji Narodowej ; Ośrodek Rozwoju Edukacji ; [red. Bogumiła Lachowicz]. - Warszawa : ORE, 2015

#### Artykuły z czasopism

1. Co pomaga czuć się lepiej, kiedy jesteśmy razem : scenariusz lekcji dla klas VI-VIII [integracja uczniów cudzoziemskich] / Anna Klimowicz // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 78-80
2. Czy na pewno mówimy różnymi językami? : scenariusz zajęć integracyjnych dla klas, do których dołączyli uczniowie z innych krajów / oprac. Katarzyna Kamińska-Holc // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 39-41
3. Dobrze, że jesteście! : wsparcie dla uczniów cudzoziemców / Barbara Dudziak-Czajkowska, Aleksandra Marchwian // Sygnał. - 2020, nr 1, s. 8-11
4. Dzieci uchodźców w szkole / Janina Zawadowska // Dyrektor Szkoły. - 2008, nr 3, s. 8-9
5. Dzieci ukraińskie w polskiej szkole [m.in. nauczanie historii uczniów ukraińskich] / Barbara Techmańska // Wiadomości Historyczne. - 2022, nr 3, s. 41-44
6. Dzieci z doświadczeniem migracyjnym w przedszkolu / Anna Waleriańczyk // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 5, s. 6-11
7. Dzieci z Ukrainy w bibliotece / Karolina Kałużna // Biblioteka w Szkole. - 2022, nr 4, s. 4-8
8. Dziecko w sytuacji kryzysowej : jak wesprzeć przedszkolaka z doświadczeniem traumy wojennej? / Hanna M. Górna // Bliżej Przedszkola. - 2022, nr 9, s. 2-4
9. Edukacja w warunkach wielokulturowości i wielojęzyczności - jak ją skutecznie wdrażać? / Adriana Kloskowska // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 16-19
10. Elementarna analiza systemu edukacji i podstawy programowej z matematyki w Ukrainie / Magdalena Wojciechowska-Rysiawa // Matematyka. - 2022, nr 3, s. 5-11
11. Indywidualna diagnoza ucznia cudzoziemskiego / oprac. Dorota Zajac // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 42-44
12. Inny nie znaczy gorszy : zabawy uczące tolerancji i integrujące dzieci z różnych krajów / Anna Jankowska // Bliżej Przedszkola. - 2017, nr 4, s. 22-25
13. Integracja dzieci przybywających z Ukrainy : zbiór dobrych praktyk ułatwiający integrację w szkole / Anna Tracz-Molasy // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2022, nr 4, s. 54-58

14. Jak krok po kroku realizować kształcenie polonistyczne uczniów z doświadczeniem migracyjnym - poradnik praktyka z propozycją ćwiczeń / Agnieszka Tomasik // Polonistyka. - 2022, nr 3, s. 15-19
15. Jak pracować z dzieckiem obcojęzycznym w przedszkolu? / Hanna M. Górna // Bliżej Przedszkola. - 2022, nr 6, s. 20-22
16. Migrujące podmioty : relacje, konteksty i przyszłość problemu zróżnicowania kulturowego w edukacji / Jarema Drozdowicz // Kwartalnik Pedagogiczny. - 2020, nr 2, s. 28-38
17. Moc kultur w szkole / Malina Baranowska-Janusz, Małgorzata Leszko // Dyrektor Szkoły. - 2019, nr 1, s. 44-49
18. Nowy : propozycje zabaw inspirowanych opowiadaniem / Magdalena Ledwoń // Bliżej Przedszkola. - 2022, nr 6, s. 45-47
19. Od bycia obok do bycia razem : dlaczego warto doskonalić u uczniów kompetencje interkulturowe? [zawiera propozycję miniprojektu dla klas V-VIII] / Łukasz Szeliga // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 20-24
20. Osiem godzin dzieciństwa, czyli dzieci różnych narodowości w przedszkolu / Beata Kozłowska // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 4, s. 48-50
21. Pierwsze kroki w nowej szkole - jak wspierać migrantów / Mirosława Suchocka // Wczesna Edukacja. - 2022, nr 2, s. 28-30
22. Po nitce do kłębka, czyli jak zaplanować efektywne nauczanie języka polskiego jako obcego : (na podstawie doświadczeń w pracy z uczniami ukraińskimi) / Joanna Gałwiazek // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 11-15
23. Pomoc dla dzieci z Ukrainy / Bogdan Bugdalski // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 4, s. 10-13
24. Pomoc w kryzysie / Tomasz Garstka // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 5, s. 31-35
25. Pomysły na integrację / Małgorzata Nowak // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 82-85
26. Praca z dziećmi cudzoziemskimi w polskiej szkole : metody działania i własne doświadczenia [m.in. język polski a ukraiński] / Alina Szulgan // Języki Obce w Szkole. - 2019, nr 4, s. 55-59
27. Praca z obcokrajowcem / Justyna Kapuścińska-Kozakiewicz // Życie Szkoły. - 2021, nr 2/3, s. 58-63
28. Praca z przedszkolakiem niemówiącym po polsku : jak wspierać rozwój dzieci cudzoziemców? / Jolanta Molenda // Przedszkole. - 2019, nr 11, s. 8-11
29. Praca z uczniami dotkniętymi wojną / Martyna Nowak, Ignacy Maliszewski // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 10, s. 52-56
30. Próby nawiązania nowych relacji : jak zaprzyjaźnić się z kolegą z Ukrainy? / Sebastian Walczak // Głos Nauczycielski. - 2022, nr 24, s. 16
31. Przedszkolak z rodziny wielokulturowej / Małgorzata Łoskot // Monitor Dyrektora Przedszkola. - 2019, nr 5, s. 41, 48-52
32. Przygotować szkołę na migrantów / Weronika Rzeżutka-Wróblewska // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 1, s. 28-31
33. Rekomendacje dla dyrektorów szkół, pedagogów szkolnych, nauczycieli oraz pozostałych specjalistów wspierających uczniów cudzoziemskich w szkole / oprac. Małgorzata Prus // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 35-38
34. Różnorodność : zadania szkoły w pracy z uczniami migrantami / Mirosława Suchocka // Wczesna Edukacja. - 2022, nr 1, s. 27-30
35. Szkolna walka z dyskryminacją / Włodzimierz Kaleta // Dyrektor Szkoły. - 2017, nr 11, s. 82-85
36. Techniki mediacyjne w rozwiązywaniu konfliktów jako narzędzie wsparcia w pracy z uczniami z doświadczeniem uchodźstwa / Małgorzata Prus // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2022, nr 4, s. 42-50
37. Uchodźcy z Ukrainy w polskich klasach / Małgorzata Nowak // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 62-66

38. Uczeń cudzoziemski w środowisku szkolnym : organizacja adaptacji i nauczania / Marcelina Wnęk // Głos Pedagogiczny. - 2021/2022, nr 12/1, s. 32-36
39. Uczeń cudzoziemski w środowisku szkolnym : organizacja adaptacji i nauczania / Marcelina Wnęk // Życie Szkoły. - 2022, nr 2/3, s. 50-54
40. Uczeń wschodniostowiański w polskiej szkole jako wyzwanie glottodydaktyczne / Dominika Izdebska-Długosz // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. - 2021/2022, nr 1, s. 113-128
41. Uczeń z doświadczeniem migracyjnym w szkole polskiej i irlandzkiej / Wioletta Hajduk-Gawron // Języki Obce w Szkole. - 2018, nr 2, s. 19-25
42. Uczeń-uchodźca potrzebuje naszej pomocy / Iwona Jędrzejczyk, Urszula Jędrzejczyk // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2022, nr 4, s. 80-87
43. Uczniowie cudzoziemscy / Włodzimierz Kaleta // Dyrektor Szkoły. - 2021, nr 11, s. 52-55
44. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z Ukrainy - zadania pedagoga i psychologa szkolnego / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 5-8
45. Ukraińskie oddziały przygotowawcze [zawiera wzór zaświadczenia o uczęszczaniu ucznia do oddziału przygotowawczego] / Małgorzata Nowak // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 67-71
46. W obcym języku / Katarzyna Socha // Bliżej Przedszkola. - 2020, nr 4, s. 19-21
47. Wpływ doświadczenia uchodźstwa na uczniów z Ukrainy i jak sobie z nim radzić / Dorota Zajęc // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 9-13
48. Wskazówki dla nauczycieli przedszkoli [dziecko cudzoziemskie w przedszkolu] // Monitor Dyrektora Przedszkola. - 2019, nr 5, s. 41
49. Wsparcie nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem cudzoziemskim / Maria Przymus // Biuletyn Edukacyjny. - 2019, nr 1, s. 68-70
50. Wykorzystanie literatury w procesie nauczania języka polskiego jako obcego : (na podstawie doświadczeń z uczniami z Ukrainy) / Katarzyna Włodkowska // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 29-31
51. Wykorzystanie technik mediacyjnych jako narzędzi wspierających w pracy z uczniami z doświadczeniem uchodźstwa i w rozwiązywaniu konfliktów / Małgorzata Pruś // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 30-33
52. Zaczynij od A : wskazówki i zadania na dobry początek lekcji z uczniami obcojęzycznymi / Aleksandra Dobke // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 48-52
53. Zadania pedagoga w budowaniu komunikacji i relacji z uczniami z Ukrainy i ich rodzinami / Dorota Zajęc // Głos Pedagogiczny. - 2022, nr 5, s. 45-51
54. Zmora lektora, czyli jak kształcić kompetencje językowe u uczniów o zróżnicowanym poziomie językowym [pedagogika planu daltońskiego] / Dorota Połatyńska // Polonistyka. - 2022, nr 4, s. 54-57

## **Zagadnienia prawne**

1. Edukacja dzieci ukraińskich / Karolina Cieślik // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 5, s. 20-23
2. Edukacja uczniów ukraińskich - rozwiązania prawne / Monika Sewastianowicz // Wczesna Edukacja. - 2022, nr 2, s. 13-15
3. Etat pod pewnymi warunkami [zatrudnianie obywateli Ukrainy na stanowisku nauczyciela] / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. - 2022, nr 14, s. 13
4. Kontekst prawny kształcenia uczniów ukraińskich // Meritum. - 2022, nr 1, s. 4-5
5. Kształcenie uczniów cudzoziemskich w polskich szkołach - podstawy prawne // Biuletyn Oświatowy. - 2010, nr 4, s. 42-49

6. Kształcenie ustawiczne osób niebędących obywatelami polskimi według prawa polskiego / Magdalena Pyter // Edukacja Ustawiczna Dorosłych. - 2018, nr 4, s. 65-73
7. Nauczyciel ponadwymiary [nowelizacja ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy] / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. - 2022, nr 25/26, s. 13
8. Opiekun tymczasowy dziecka z Ukrainy / Mikołaj Darnoszy // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 27-29
9. Oświata w stanie mobilizacji : pakiet zmian w prawie - pomoc w edukacji ukraińskich uczniów / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. - 2022, nr 11, s. 6-7
10. Podstawa prawna edukacji cudzoziemców / Monika Sewastianowicz // Dyrektor Szkoły. - 2015, nr 11, s. 44-48
11. Przyjęcie ucznia z Ukrainy do szkoły / Joanna Lesińska // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 5, s. 41-46
12. Pytania do eksperta [edukacja uczniów ukraińskich] / Krzysztof Łodziński, Joanna Wrona, Dominik Kucharski // Wczesna Edukacja. - 2022, nr 2, s. 36-37
13. Pytania do eksperta [klasyfikacja uczniów ukraińskich] / Krzysztof Łodziński // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 6, s. 38
14. Pytania do eksperta [uczniowie ukraińscy] / Magdalena Fota [i in.] // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 5, s. 47
15. Rozwiązania dotyczące oświaty wprowadzone w specustawie o pomocy obywatelom Ukrainy / Marcin Majchrzak // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2022, nr 4, s. 6-11
16. Rozwiązania dotyczące oświaty wprowadzone w specustawie o pomocy obywatelom Ukrainy / Marcin Majchrzak // Życie Szkoły. - 2022, nr 4, s. 15-21
17. Rozwiązania dotyczące oświaty wprowadzone w specustawie o pomocy obywatelom Ukrainy / Marcin Majchrzak // Wychowanie w Przedszkolu. - 2022, nr 4, s. 20-26
18. Uczeń cudzoziemiec w szkole : 6 aspektów organizacji kształcenia w polskim systemie oświaty / Marcin Majchrzak // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2021, nr 7, s. 36-40
19. Uczeń migrujący w polskiej szkole / Iwona Jóźwiak // Wiadomości Historyczne. - 2022, nr 3, s. 37-40
20. Zasady zatrudniania cudzoziemców [ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy] / Barbara Tomaszewska // Dyrektor Szkoły. - 2022, nr 5, s. 36-40
21. Zatrudnianie nauczycieli cudzoziemców / Michał Łyszczarz // Szkoła. - 2019, nr 7, s. 12-14
22. Zatrudnianie obcokrajowców / Michał Łyszczarz // Przedszkole. - 2019, nr 8, s. 20-22